

sosalurinn

telf. 14720, 11820
box 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: p/f sosalurinn
Fyrirtaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bládmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Árni Joensen
Uppseting: Sosalurinn
Prent: Dimmalætting

Svikaligt alternativ

TYRLA flýgur ikki í dag vegna veður. Tyrla flýgur ikki í dag vegna maskinbrek. Í dag er ferðatælanin hjá Tyrlu útsett í trýggjar tímar vegna...

HESAR útvarpskunngerðirnar eru við at vera dagligur kostur. Og tá vit so hugsa um, at nú er summur, hvussu verður so ikki í vetur? Tað er tó hvørki Tyrla ella hennara manning, sum eiga at fáa ábreiðslur. Sjálvandi kann eitt tilíkt tól fáa maskinbrek og sjálvandi er veðrið ein týðningarmikil faktorur, serliga tá talan er um flugving.

MEN HETTA áttu teir, sum settu hesa flugving í verk, at vita. At teir settu hesa flugving í verk og ætlaðu hana sum eitt alternativ til samferðslupolitikk seinasta landsstýrisins, mugu teir sjálvir helst nú sanna at vera eitt heldur svikaligt alternativ.

SUM KUNNUGT legði seinasta landsstýrið stóra orku í at útbýggja samferðsluna bygdanna og oyggjanna millum. Strandferðslan var nógv útbýgd og ikki var smávegis av orku lögð í vega- og bergholgerð, sum serliga kom smærru plássunum til góða. Hesin politikkur birti aftur lív í har mangastaðni var um at vera øskukalt. Hetta vóru skilagóðar ilgur. Ilgur av varðandi virði. Ilgur, sum framdu tryggn flutning og trygt samband.

MEN SO KOM borgarliga alternativ. Sparilandsstýrið. Landsstýrið við teimum liðugtorknu idealloysnunum uppá eitthvørt mál. Landsstýrið sum segði seg kunna spara okkum burtur úr øllum trupulleikum. Og vit finga m.a. alternativ við til strandferðsluútbýggingina: Ein helikoptara.

ÞITT SERA svikaligt alternativ má hetta sigast at vera. Her má sigast at vera talan um LUFTKASTELLIR.

Leiðir til Ragnarok

við-merkingar

Tað er einki at undrast yvir, at Óli Breckmann í Dagblaðnum fegnast um neutronbumbuna og kallar hana eitt frálíkt verjuvápni. Tað er jú eftirhondini so vanligt. at alt sum hamafólk vanda sær frá í andstygd, tað verður fagnað av Dagblaðnum og stavnemannini fólkaflokk-sins. Tað er heldur einki nýtt, ella undrunnarvert, at tað, sum skal ganga fyrri upplýsingar ella sakligi tíðindi í greinum stavnemannsins, er skeiðt — ofta beinleiðis ósatt. Heldur vildi tað umvenda verið at undrast á. Og tey flestu hava, týkir tað, langt síðan uppgivið at rætta allar teirir skeivleikar, sum spræna frá stavnemannsins ótroystiliga penni.

Í hesum føri snýr tað seg sum nevnt um neutronbumbuna. Í Dagblaðnum hin 12. august skrivar Óli Breckmann, at neutronbumban er eitt frálíkt verjuvápni, av tí at hon er nógv veikari enn ein vanlig atom-ella brintbumba. Geislingarnar vana stutt og fáa ikki eftirvirkingar. Tær smíðra ikki hús og fastar ognir (hetta síðsta er týðandi fyrri fólkaflokk-menn!) og fólk, sum halda seg í bumbuskýlum sleppa við livinum. Neutronbumban er serliga vælegnað sum vápn imóti stríðsvagnum og stríðsvagnaaloðið á vestureuropa úr Sovjet er jú marran hjá Nato. Higar til hava vit ikki kunnað brúkt vanlig

atomvápni, tí tey høvdu beint fyrri okkum sjálvum, samstundis sum tey beindu fyrri øllum russarunum. Men nú er tað so heppið, at neutronbumban á ein ella annan undurfullan hátt kann nýtast í tí tættfólkaða Vestureuropa. tí hon »bert ger enda á figgindanum, men eirir fólkunum í álopna landinum« (cit.). Ikki eiti á vápn!

Í somu grein verður sjálvandi undirstrikað, at øll, sum eru imóti hesum vápni, eru »ørindasveinar Kremls« og heitt verður á almennin um at bakka USA upp í hesum spurningi.

Hvør er so sannleikin um hetta frálíka verjuvápni og hvat sigur sakunnleikin t.v.s. atomfysikararnir um hesa bumbu. Atomfysikararnir siga tað sama, sum vanlig friðarelskandi fólk alla tíðina hava sagt: Neutronbumban er í veruleikanum einki óðrvisið enn vanlig kjarnorkuvápn.

Tann viðagitni danski atomvísindamaðurin Ove Nathan er ein av teimum, sum hevur vist á vandan við neutronbumbuni.

Nathan byggir á leiðandi amerikanskum atomfysikarar t.d. Panofsky, professara, sum stendur á odda fyrri kjarnorkudeildini á Stanforduniversitetinum. Panofsky hevur verið ein av næstu ráðgevarum hjá fleiri amerikanskum forsetum í kjarnorkuspurningum

og kann á ongan hátt verða settur í básin hjá »ørindasveinum Kremls«.

Ove Nathan visir á, at ein 1-kiloton neutronbumba framleiðir somu geislinganøgð ella styrki sum ein »vanlig« 10-kiloton atombumba. Sprengistyrkin í einari 1-kiloton neutronbumbu svarar til 1000 tons TNT og vil hetta siga, at hon er sterkari enn nokur vanlig bumba, sum varð nýtt undir seinna heimsbardaga. Økið ella viddin har neutrongeislingin er drepandi, er skiftandi alt eftir sum lendið er til. Til tess at beina fyrri mannin á einari stríðsvagnadeild er neyðugt at nýta eina geislingarmongd, ið er 20 ferðir størri enn tann styrki, ið má setast sum drepani. Hervið kemur tann, sum nýtir neutronbumbuna at beina fyrri øllum teimum civilfólkum og øllum livandi í heila tíkið, sum finnst í umráðnum, har bardagararnir eru.

Tað hevur verið fært fram, at tað »henta« við neutronbumbuni er, at tað nú ber til at brúka neutronbumbuna í bardaga, uttan at hetta fer at føra til tað totala og oyðdrepani atomkriggið. Panofsky visir á, at øll tilik tala er uttan meining eftirsum, at eingin munur í roynd og veru er á neutronbumbuni og vanligum kjarnorkuvápnnum. Eisini visir Panofsky á hetta, at eingin effektiv verja finst móti neutronbumbuni — heldur ikki tey

bumbuskýli, sum onkur vil vera við kunnu bjarga heimaðfólkunum undir einum bardaga, har tann alopi partur nýtir neutronbumbuna móti einum inntrengjandi figginda.

Panofsky og aðrir skilamenn hava eisini undirstrikað, at neutronbumban minskar um trygdina í heiminum heldur enn at økja hana. Hetta kemur av, at tað er nógv meira freistandi at brúka eitt vápn sum neutronbumbuna enn at brúka vanlig kjarnorkuvápn m.a. tí tað er eydnast at billa politikkarum inn, at hon er minni skaðilig. At enda kann verða lagt afturat, at hesin sami Panofsky, sum veit hvat hann talar um, sigur, at einasta trygd, ja, kanska einasta bjarging hjá heiminum liggur í at finna ein leið til veruligan avvápnad við samráðingum. Tann leið, sum Reagan og hansara sterkt hagravenda stjórni í USA hava tíkið við øktara kappdubbing leiðir sambært Panofsky beinleiðis til ragnarok.

Sæð frá okkara sjónarmiði kann tað tí ikki vera beint at bakka USA upp í hesum spurningi, heldur eiga vit at styðja allar avvápnadarröyndir og seta alla orku inn upp á at fáa alla hernaðarútgærd av landinum eins og vit eiga at virka fyrri, at Føroyar gerast heilt leysar av einari og hvørjari hernaðarsamgongu.

Jóannes Dalsgaard

Hevur samgongan frá 1974-80 brúkt pengar, hon ikki átti

Sum limur í samgonguni frá 1974-80 fari eg at heita á gomlu samgongufelagar minar úr Fólka-flokkinum og Tjóðveldis-flokkinum um at kanna saman við Javnaðarflokkinum, um nakað hald er í tí pástandi, sum stendur á seinastu síðu í Dimmalætting nr. 104 fyrri 13. august 1980.

Yvirskriftin á greinini er:

»1979 gjordist eitt vána-ligt ár fyri Føroyar«.

Dimmalætting visir til tvær talvur sum skulla vísa brúkið, og endar hon greinina við egnu viðmerkingum sínum, so-

leiðis:

»Hesi turru töl skuldi verið eitt dømi, um hvussu táverandi samgonga hevur brúkt pengar sínar, ella pengarnir, ið teir einki áttu í«.

Hetta at brúka pengar, sum ein ikki eigur, er beinleiðis at verða skuldsettur fyrri óreiðuligheit.

Figgjarviðurskiftini hjá táverandi samgongu vóru í góðum hondum. Tey vóru umsitin av Fólka-flokkinum.

Teir áttu figgjarnevndarformannin, ein álitismaður burturav.

Royndir í tingarbeiði. Figgjarmálaráðharrin, lögfrøðingur og eisini gamal í

gari, og sum seinasti tryggileiki fyrri reiðuligheit í pengaviðurskiftum landsins, formaður Fólka-flokk-sins, statsviðurkendir grannskoðari.

Og nú kemur Dimmalætting umboðandi SAMBANDSFLOKKIN við einari skuldseting um brúk av pengum sum vit ikki áttu. Eg fái ikki hetta at rugga rætt. Teir fyrrnevndu persónar, sum samgonguflokkar okkara settu sum álitismenn í álitisstjórv. Eg havi framvegis álit á teimum.

Men Fólka-flokkurin er nú í samgongu við SAMBANDSFLOKKINUM. Fólka-flokkurin er ein av

stuðlunum undir verandi samgongu. Eg fari at loyva mær at spyrja, um tit í leiðslu Fólka-flokk-sins vilja lata hesa grovu skuldseting fara fram við borðinum, fara at lata hana standa óátalaða.

Tað trúgvi eg ikki.

Dimmalætting, umboðandi Sambandsflokkin, sigur, at tit hava brúkt pengar tit einki áttu! Skuldsetingarnar standa har til tær eru dømðar deyðar at verða.

Eg fari at heita á gomlu samgongufelagar minar um at svara ikki bara í bløðunum, men eisini at reisa hetta sum mál á

Framhald á síðu 11